

AOC Raad-directeur Marcel Kooijman over Strategie in beeld 2008-2009

‘Verbreden en verbinden vanuit onze kernwaarden’

Vijf kernwaarden zijn richtinggevend voor de inzet van de AOC Raad in 2008 en 2009. Ruimte, dynamiek, kwaliteit, uitstraling en invloed. Ze vormen de onlangs verschenen strategische agenda van de raad. Directeur Marcel Kooijman licht ze toe en legt ook uit wat docenten er in hun dagelijkse praktijk van merken.

“Het is niet realistisch om in deze turbulente tijden gedetailleerde spoorboekjes voor de toekomst te maken”, reageert Marcel Kooijman als ik hem erop wijs dat het boekje dun is en niet erg veel tekst bevat. Er is natuurlijk ook nog een uitgebreid activiteitenplan bij deze strategische agenda 2008-2009, zo verzekert hij me. Maar de uitvoering – klein formaat, veel beeld en weinig tekst – is heel bewust gekozen. “We zijn op zoek gegaan naar de essentie van de samenwerking in de AOC Raad. We kwamen op vijf kernwaarden: zaken waar het in de raad de komende jaren echt om zal gaan.” Die vijf kernwaarden geven volgens de directeur van de AOC Raad de richting aan die de aoc-bestuurders samen willen opgaan. “Zeg maar een vergezicht, een gezamenlijke koers.”

Invloed

Ruimte om op de veranderingen op de arbeidsmarkt en in het onderwijs in te spelen. Dynamiek: steeds vernieuwen om die veranderingen te realiseren. Werken aan kwaliteit. Zorgen voor een goede uitstraling van het aoc-onderwijs zodat meer leerlingen er voor kiezen. En invloed uitoefenen op politiek, overheid en andere organisaties die de belangen van aoc's raken om die doelstellingen te bereiken. Daar gaat het om. De AOC Raad heeft volgens Kooijman veel tijd besteed aan het maken van deze agenda. “Op zoek naar de kern van wat

de veertien CvB-voorzitters bindt, zijn we interactief en vraaggestuurd te werk gegaan. We hebben veel tijd gestopt in gesprekken met de leden.”

Die aanpak en het resultaat zijn ook karakteristiek voor de AOC Raad van deze tijd, benadrukt Kooijman. “Er was een tijd dat we dachten het allemaal hier op het bureau te kunnen bedenken. Dat is natuurlijk niet meer zo. De wereld is ingewikkelder geworden en de verschillen tussen de aoc's nemen toe. De individuele instellingen hebben behoefte aan autonomie en eigenheid.”

Desondanks is de samenwerking in de AOC Raad volgens Kooijman buitengewoon goed. “We hebben een model waarin de aoc's op een heel prettige en efficiënte manier met elkaar samenwerken. Daar zijn we duidelijk verder in gekomen. Wat beter gaat is het focussen op de belangen van de aoc's. En onze invloed op het onderwijsbeleid is groter dan ooit.” Dat docenten in het aoc-onderwijs dat niet altijd direct zien, vindt Kooijman begrijpelijk. “De AOC Raad is een besturenclub. Maar toch gaat het uiteindelijk om leerlingen, studenten en medewerkers op de aoc's. Veel van onze werkzaamheden voltrekken zich in bestuurlijke kringen en Den Haag en vinden hun neerslag in dikke nota's of taaie vergaderingen. Dat speelt zich ver van de lerarenkamer en de school af. Wat daardoor voor het aoc-onderwijs bereikt wordt, weet men niet altijd terug te re-

deneren tot wat de AOC Raad daarvoor heeft gedaan.”

Meer ruimte

Al bladerend door de interne kwartaalrapportage waarin de voortgang van lopende activiteiten van de strategische agenda beschreven zijn, laat Kooijman successen en lastige dossiers de revue passeren. Het streven naar meer ruimte voor de aoc's blijkt op dit moment vooral voor het vmbo-groen vruchten af te werpen. Voorbeeld: het onlangs aangenomen wetsvoorstel voor grotere planningsvrijheid. “We hebben hier anderhalf jaar keihard aan gewerkt”, aldus Kooijman. Vmbo-groenscholen kunnen vanaf 1 augustus 2009 intersectorale programma's aanbieden. Combinaties als bijvoorbeeld groen & zorg en groen & economie worden daardoor mogelijk. “Voor de docenten op die scholen betekent het dat ze een breder opleidingsprogramma en meer maatwerk voor leerlingen kunnen aanbieden. Contacten tussen het groene en overige vmbo zullen daardoor ook intensiever worden waardoor het groene onderwijs wat meer uit zijn isolement wordt gehaald.” Ander voorbeeld. Het leerplus-arrangement is een OCW-regeling waarmee vmbo-scholen in achterstandswijken extra budget kunnen krijgen. Het brinnummer van de school is daarvoor bepalend. “We constateerden dat het vmbo-groen in bijvoorbeeld Barendrecht aan

alle criteria voldeed, maar toch niet in aanmerking kwam voor deze subsidie. De reden: Barendrecht is onderdeel van de Edudelta Onderwijsgroep met één centraal brin-nummer, in dit geval Goes. De AOC Raad heeft die onrechtvaardigheid onder de aandacht van Den Haag gebracht en aangedrongen op aanpassing van de regeling.” Kooijman is er trots op dat dit is gebeurd. “Inmiddels krijgen negen vmbo-groenvestigingen in achterstandswijken tezamen 1,6 miljoen euro extra per jaar.”

Het streven naar meer ruimte voor het groene mbo gaat moeizamer, erkent Kooijman. “De goedkeuring van de kwalificatiedossiers door de minister is natuurlijk een mooi resultaat wat we samen met de andere organisaties in het mbo tot stand hebben gebracht. Maar met het wegnemen van de beperkingen

komsten, hoort daar niet meer bij. Er was veel behoefte aan maar de colleges van bestuur wilden er vanaf. Kooijman betreurt dat nu nog en overweegt er toch weer eens iets mee te doen. “Besturen hebben natuurlijk hun verantwoordelijkheid. Er is een urennorm en een docententekort. Maar misschien moet ik het onderwerp toch maar eens op de bestuurlijke agenda van de raad zetten, want het is wel belangrijk dat docenten goed geïnformeerd worden en elkaar ontmoeten.”

Instroom van allochtone leerlingen en de verbetering van de examinering ziet Kooijman als belangrijke uitdagingen als het gaat om onderwijskwaliteit. De aoc-polulatie kleurrijker maken wil nog steeds maar moeilijk lukken. “Lastig iedereen onderkent de noodzaak – en als het niet gaat lukken worden we daar

raad. “Leerlingen die bij het verlaten van de school een lager niveau haalden dan hun oorspronkelijk instroomniveau, leverden de scholen minpunten op. “In tegenstelling tot heel wat scholen die leerlingen daarom wat lager laten instromen, doet het vmbo-groen juist het omgekeerde omdat ze alles uit de leerlingen willen halen. Daar werden ze dus voor gestraft. We spraken daarover met de inspectie die vervolgens de criteria aanpaste. Bij zes van de zeven vmbo-groenscholen blijkt de situatie weliswaar nog niet helemaal op orde te zijn maar een stuk minder ernstig. Dat is toch prettig als je op zo’n school werkt.”

Genen

Werken aan een betere uitstraling van het aoc-onderwijs. Ook een kernwaarde in de strategische agenda. Tien à vijftien procent van alle jongeren ziet wel wat in een groene opleiding, maar het marktaandeel is maar 5 procent. Zo valt te lezen in de strategische agenda. Toch mogen raad en aoc’s volgens Kooijman ook trots zijn op het resultaat anno 2008. “Aoc’s zijn tegenwoordig zelfbewuste instellingen die regionaal en lokaal bijzonder serieus worden genomen. Ze hebben een geweldige prestatie geleverd door het imago van ‘boerenopvoedingen’ van zich af te schudden en hun marktaandeel in ieder geval te handhaven terwijl de werkgelegenheid in de primaire sector sterk is afgenomen. Dat is toch knap gedaan.” Het doorzetten van die positieve ontwikkeling betekent volgens Kooijman dat aoc’s moeten verbreden en verbinden. Verbreden omdat dit ook gebeurt op de arbeidsmarkt. “Groen wordt een integraal onderdeel van de samenleving. Het gaat niet alleen om de productiefunctie, maar ook om de ruimtelijke, welzijns-, recreatie- en gezondheidsfunctie.” Verbinden is noodzakelijk omdat de aoc’s het niet alleen kunnen doen. “Aoc’s hebben die omslag feitelijk al lang gemaakt. Maar bij het ministerie van LNV zit dat nog niet echt in de genen. Als puntje bij paaltje komt is het nog teveel een departement voor boeren en tuinders. Dat zou ook wel wat breder kunnen.” □

‘De wereld is ingewikkelder geworden en de verschillen tussen de aoc’s nemen toe. De individuele instellingen hebben behoefte aan autonomie en eigenheid.’

zijn we er nog niet. Het wettelijk onderscheid tussen roc’s, aoc’s en vakinstellingen moet blijven maar er moet wel meer ruimte komen om op elkaars terreinen te opereren. Die ruimte hebben we nodig om onze maatschappelijke opdracht te kunnen vervullen.”

Verbetering examinering

Onderwijsvernieuwing en verbetering van onderwijskwaliteit sluiten logisch op het voorgaande aan. In de strategische agenda worden ze benoemd met respectievelijk ‘dynamiek’ en ‘kwaliteit’. “We zijn in ons onderwijs met beide benen op grond blijven staan”, concludeert Kooijman. “De onderwijsvernieuwing is minder extreem en ik denk dat het daarom wel meevalt met de weerstand die je elders ziet.” De AOC Raad-platforms hebben daar volgens hem positief aan bijgedragen. Directe ondersteuning van docenten zoals die een jaar of tien geleden door de raad werd geboden met landelijke bijeen-

fink op afgerekend. We zullen binnenkort met een actieplan komen.” Over examinering heeft Kooijman positieve berichten. De resultaten van het actieplan Examinering voor het groene mbo zijn goed. “We hebben in samenspraak met LNV de ruimte gekregen om de verbetering van de examinering op een andere manier aan te pakken. Dat gaat tot nu toe zo goed dat minister Verburg in een brief naar de Kamer haar tevredenheid heeft uitgesproken en dat het overige mbo en Colo zeer geïnteresseerd in ons model zijn.” Docenten moeten dit als een echte verbetering ervaren, is zijn stellige overtuiging. “Zij hebben flink geleden onder het KCE-regime. “Ook de examinering in het vmbo-groen heeft de volle aandacht van de raad. De inspectie plaatste kritische noten bij de kwaliteit van de examens en de zorg in het vmbo-groen. Zeven vmbo-groenscholen werden als “zeer zwak” aangemerkt. Een overdreven negatief oordeel zo bleek uit eigen onderzoek van de